

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Compendium Summae seu Manualis Doct. Navarri

Ávila, Esteban de
Azpilcueta, Martín de

Lvgdvni, 1609

Irregularitas III. de 2. specie, scil. ex defectu animæ.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41656

si vnā tantū cognoscit. num. 196.

Vir non fit bigamus, si post adulterium à se commissum, suam vxorem cognoscat, etiam si habeat multas concubinas, dummodo fuerit cum vna sola virgine coniugatus. ibidem.

E Qui contraxit cum vna sola virgine, sed scurrili, vel fabularum actrice, vel serua, licet non fit bigamus, non tamen debet ordinari coniuge mortua. In omni bigamia potest Papa dispensare: in Vera quidem, nisi cum magna causa non potest ordinaria potestate dispensare: in reliquis saltem cum iusta causa. Et solus ipse in Vera & Interpretatiua. Sed in Similitudinaria potest Episcopus, si foemina fuit virgo. cap. 27. num. 196. 197.

Mulier non fit bigama, eo quod reddat debitum marito, quem scit adulterari, vir autem sic, etiam ignoranter. cap. 16. num. 7. cap. 27. 195.

IRREGVLARITAS III.

De Secunda specie Irregularitatis.

Ex defectu Corporis vel animæ §. I.

A HÆc species incurritur ob defectum membri principalis (quamuis sit occultum,

IRREGVLARITAS III. 425

cultum, nec impediatur vsus ordinis, veluti virilia abscissa) dummodo contingat ex culpa: siue ipsemet illa absciderit, vel alius ob eius rogatum, vel iussum: siue id factum sit in pœnam sui delicti, vel à iudice, vel ab alio. cap. 27. num. 198. & quamuis ipse sibi bono zelo abscideret. num. 218.

Non tamen erit irregularis qui natus est sine pudendis, aut castratus ab alio sine sua culpa. num. 199.

Error vulgi est dicere quòd eunuchus gestare debeat secum illa arefacta, vel in puluerem reducta. num. 200.

Incurritur etiam hæc species ob defectum partis membri, quam ipse abscidit per indignationem sibi ipsi, quamuis non impediatur celebrationem, dummodo indignatio sit notoria. Nam in hoc casu ex notorietate tantum delicti incurritur, non ex defectu. num. 198. §. 2.

Non incurritur propter imbecillitatē, vel defectum membri contingentem absque propria culpa, nisi impediatur celebrationē. Vnde claudus, qui non eget scipione in altari, nec carens visu dextri oculi qui aliis apparet sanus, imo nec sinistri, si possit satis cernere ad celebrandum, non est irregularis. Idem de macula oculi non priuante visu, aut leuem habente deformitatē; nam hæc, neque defor-

D d 5 mitas

mitas gibbi, aut faciei, quæ non sit notabilis, non inducunt irregularitatem. Secus de eo, qui caret prorsus visu oculi canonis, id est, sinistri (nam de hoc idem censendum est, ac de carente oculo, seu monoculo, qui est irregularis) quamvis integer appareat, dummodo canonem legere non possit sine nimia conversione faciei ad populum: aliàs secus. Quia in hoc deformitas cauetur magis quam defectus visus. num. 199.

C Incurritur ob imbecillitatem membri, quæ inhabilem facit ad celebrandum saltem absque notabili deformitate, siue incurrat cum culpa, vel sine ea. n. 200. & 209. post medium: idem de membro supernacaneo, aut nimis grandi. Quæ autem sit talis deformitas, ad Episcopum, non ad confessorium, neque ad Prelatum religiosi ordinandi pertinet iudicare. num. 200.

Incurritur etiam ob defectum auriculæ, ob deformitatem. num. 222. No. num. 223.

Quid dicatur proprie membrum, & an digitus sit tale, vide tit. Irregularitas. 5.

Defectus, vel excessus membri faciens irregularem ad unum officium, non facit ad aliud: Sicut qui ob talem defectum, vel excessum non potest celebrare, poterit absolvere vel alia facere: Sed hoc est verum quando prouenit absque propria culpa, & solum quoad

IRREGVLARITAS III.§.2. 427

quoad iam ordinatos. num. 200. §. 7.

Qui habet manus vel faciem notabiliter deformes, quamuis celebret, non incurrit irregularitatem. cap. 25. n. 72. In hac irregularitate solus Papa dispēsat. c. 27. n. 200. §. 8.

OB DEFECTVM

natalium, & etatis. §. II.

INCURRITVR ex illegitimitate quantumvis occulta. nam quoad forum conscientie, parum aut nihil refert an sit occulta vel publica. ca. 25. n. 69. c. 27. n. 194. §. 6. & n. 201. Et sub nomine illegitimi comprehenditur omne genus illegitimorum, qui omnes sunt irregulares. Et quamuis filius coniugis adulteræ, nō teneatur credere matri id asserenti, tamen si credit, debet petere legitimationē occultam, si ipse aliās publicè habitus est pro legitimo. cap. 27. num. 201.

Illegitimus qui sine dispensatione ordinatur, peccat mort. & fit irregularis. c. 25. n. 69. Sed hic (quoad irregularitatem) videtur fuisse error impressoris in Antiquo: nam in No. depra est illa particula: & c. 27. n. 194. in utroque, expressè dicit contrarium: scilicet illum peccare mortifere, sed non fieri irregularem,

gularitatem. Quoniam irregularitas non inducit aliam nouam irregularitatem, sicut inducit violatio censura. cap. 27. num. 194.

In hac irregularitate solus Papa dispensat ad ordines, dignitatem, & beneficium curatum. Ad minores verò, & vnum beneficium simplex, Episcopus potest: & ius commune cum profitentibus religionem ad omnes ordines: non tamen vt possit esse Prælat. Neque Monialis illegitima potest per ius commune esse prælata, etiam cum dispensatione Episcopi. num. 201. §. 10.

F Incurritur etiam Irregularitas ob defectum ætatis: in qua solus Papa dispensat, etiam cum religioso. num. 202.

Qui ordinatur ordine sacro ante legitimam ætatem peccat mortaliter, & est ipso iure suspensus, & si vtatur illo ordine fit irregularis, cum quo etiam solus Papa dispensat. cap. 25. nu. 70. Non tamen peccaret puer, aut infans, si in tali ætate ordinaretur etiam presbyterio, neque esset suspensus: siquidem suspensio ob propriam culpam incurritur. cap. 27. num. 165.

G At huiusmodi ordinatus etiam infans, characterem quidem sacri ordinis, & priuilegia ad characterem spectantia acciperet, non tamen ordinis executionem, neque priuilegia ad eam pertinentia. nu. 202.

De

De ætate legitima. vide tit. Ætas.

Incurritur etiam ob lepram, tam ad suscipiendum ordines, quam ad exercendum susceptos. Atque idem de alia infirmitate quæ præbet notabile scandalum vsui ordinum: & in hac solus Papa dispensat. nu. 202.

Incurrit etiam, qui patitur epilepsiam seu morbum caducum: ita vt semel captus hoc morbo numquã ordinari possit, quamuis omnino sanus appareat. Neque qui iam ordinatus est, si sæpe decedit, aut si raro, tamen spumas euomit, non potest celebrare: aliàs sic. Idem dicendum de amente, lunatico, & furioso: & in his omnibus solus Papa dispensat. ibi. num. 203.

Est etiam irregularis energumenus à Demone obsessus, qui semel captus numquam potest ordinari, aut si est iam ordinatus, numquam debet celebrare. Cum quo solus Papa dispensat. ibid.

Incurrit etiam hermaphroditus vtroque sexu præditus, si in eo præualet sexus femineus, imò est incapax characteris: secus si præualet virilis sexus, sed nec tunc debet ordinari. in hac solus Papa dispensat. ibid. §. 15.

Est etiam irregularis qui non potest retinere in stomacho vinum, quin illud euomat. Cum quo neque Papa dispēsat. Posset tamen ordi

ordinari minoribus. cap. 27. nu. 204. §. 18.

I Seruus est irregularis ad hoc, quod non possit ordinari contradicente aut ignorante Domino suo. Quod si cum eius facultate ordinetur, manet liber. Si verò illo ignorante, vel contradicente ordinetur minoribus, manet adhuc seruus. Si subdiaconatu vel diaconatu initiatur, poterit se redimere dando pretium iustum, vel alium seruum. Si autem presbyterio, manet liber dato peculio, vel si non habet, satisfaciet præstando ei obsequia presbyterum decentia. nu. 203.

L Infamis ob infamiam iuris vel facti est irregularis. Atque ob infamiam iuris solus Papa dispensat, nisi quando Episcopus dispensans super delicto, in quo potest, accessorie tollit infamiam. In ea verò, quæ ex infamia facti nascitur, sicut ex crimine notorio, Episcopus dispensat. Imò per solam penitentiam & emendationem tollitur. iuxta regul. iuris. *Omnis res per quascunq; causas componitur, per easdem dissoluitur.* num. 204.

IRREGVLARITAS IV.

De tertia specie Irregularitatis ex defectu aliquo anima. §. III.

Idiota, qui legere & scribere nescit, irregularis est etiam ad primam tonsuram. quod